

οἱ ἀρχαῖοι Σάρδοι ἐφόνεον τύπτοντες διὰ ῥά-
βδων τοὺς προθεδηκότας τὴν ἡλικίαν. Ἐν τῇ
ἀρχαίᾳ Βακτριανῇ ἔτρεφον ἐπιτήδες κύνας, οἷς
παρέβαλλον πρὸς τροφήν τοὺς γέροντας καὶ
τοὺς νοσοῦντας, ἐκάλουν δ' αὐτοὺς κύνας ἐντα-
φιαστές, κατὰ Στράβωνα. Οὐχὶ πρὸ πολλοῦ
δὲ οἱ Ἀβάζοι ἐπώλουν τοὺς γονεῖς τῶν.

Πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν ταῖς
πρώταις φάσεσι τῆς ἐκείνου ἀναπτύξεως εἶνε
ἡμιστὰ ἐπιδεκτικὸς στοργῆς πρὸς τοὺς γέρον-
τας γονεῖς, ἢ τοὺς πάσχοντας, ἀκούσι· τὰ
παμπληθῆ γεγονότα, τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ περι-
ηγητῶν ἢ ἱστορικῶν. Ἀλλ' ἔπεται ἐκ τούτου,
ὅτι ὁ μὴ ἐξημερωμένος ἄνθρωπος δὲν δύναται
νὰ αἰσθανθῇ οὐκὴν στοργὴν ἢ ἔλεος πρὸς τοὺς
πάσχοντάς; Οὐδαμῶς. Μόνον τὰ φιλόκληλα
αἰσθήματα εἰσιν ἀσθενὴ ἀκόμη παρ' αὐτῷ καὶ
εὐχερῶς κατανικῶνται ὑπὸ ἀντιθέτων αἰσθη-
μάτων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῆς διανο-
ητικῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀ-
σταθὲς ἡθικὸν αἰσθημα καὶ δύναται ἀναλόγως
τῶν περιστάσεων νὰ καταστῇ οἰκτίρμων ἢ ἀ-
νηλεές.

Οἱ Νεοζηλανδοὶ ἔτρεφον ὑπερβάλλον σέβας
πρὸς τοὺς γέροντας· παρεχώρουν αὐτοῖς τὴν
θέσιν τῆς τιμῆς ἐν τοῖς συμπόσις, καὶ πολ-
λάκις αὐτοὶ οἱ ἀρχηγοὶ παρεῖχον τροφήν εἰς
ἀνθρώπους τοῦ ὄχλου μόνον καὶ μόνον διότι ἦ-
σαν γέροντες. Ἐν Σενεγαμβίᾳ ἡ φράσις: «Κτύ-
πα με, ἀλλὰ μὴ καταρᾶσαι τὴν μητέρα μου»,
εἶνε παροιμιώδης καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς δού-
λοις. Ἐν Κασαῖ οἱ Βαμβαραῖοι καλοῦσι πάν-
τας τοὺς γέροντας μπαμπά ἢ παπᾶ καὶ ἀπο-
δίδουσιν εἶδος λατρείας εἰς τὰς πολιὰς τρίχας.

Οἱ Δαγιοῦροι τοῦ ἄνω Νείλου τιμῶσι τοὺς
γέροντας, ἐν ἐκάστῳ δὲ χωρίῳ αὐτῶν ὑπάρχου-
σὶ τινες πολιαὶ κεφαλαί. Διότι ἡ χώρα αὐτῶν
εἶνε εὐφορωτάτη, ἐπεὶ δὲ ὁ βίος εἶνε εὐκόλος
καὶ ὁ περὶ ὑπάρξεως ἀγὼν ἡμιστὰ χαλεπός,
δύνανται νὰ ἀναπτυχθῶσιν εὐμενῇ αἰσθήματα. Ὁ-
μοίως ἐν Καλιφορνίᾳ, ἐν ταῖς καθολικαῖς ἀπο-
στολαῖς, ὅπου τὰ ἐπιτήδεια δὲν ἐσπάνιζον, οἱ
γέροντες ἔζων δαπάναις τῆς κοινότητος καὶ ἦ-
σαν σεβαστοί, καίτοι οἱ τοῖς χώρας ἰθαγενεῖς
ἀνῆκον εἰς φυλὴν κατωτάτην.

Οἱ Τάταροι, πολλῶ ὑπέρτεροι ὄντες τῶν
Καλιφορνίων ἐν τῇ κλίμακί τῶν ἀνθρωπίνων τύ-
πων, καὶ κατὰ τὴν ἐξημέρωσιν πολλῶ ἀνώτε-
ροι, οὗς ὁ ποιμενικὸς βίος ἐξασφαλίζει κατὰ
τοῦ λιμοῦ, εἰσὶν ἀγαθοί, φιλόξενοι καὶ μέγα
τρέφουσι σέβας εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ἔτι
καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν. Ἐν Σινικῇ δὲ τὰ αἰ-
σθήματα ταῦτα ἀνεπτύχθησαν μετὰ τοῦ πο-
λιτισμοῦ, καὶ τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς γέ-
ροντας σέβας κατέστη κανὼν ἡθικῆς ἀπαράβα-
τος. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων οἱ υἱοὶ ἐ-
ξακολουθοῦσι ἐορτάζοντες ἐκαστὴν δεκάδα τοῦ

βίου τῶν, ὥσει ἔζων ἀκόμη. Ἡ ἐγκατάλειψις
γηραιοῦ πατρὸς θεωρεῖται ἐγκλημα βαρύντατον,
σπανιώτατα δὲ συμβαίνει. Αὐτὸς ὁ αὐτοκρά-
τωρ εἰς ἐνδειξιν τιμῆς δωρεῖται εἰς τοὺς γέρον-
τας κιτρίνας ἐσθῆτας. Τὰ γηροκομεῖα, τὰ πρὸς
περιθαλψίν χηρῶν, πασχόντων καταστήματα,
τὰ βρεφοκομεῖα, αἱ ἀγαθοεργοὶ ἐταιρίαι, τὰ ἐκ-
παιδευτήρια τῶν ἀπόρων εἰσὶ πολυπληθέστα-
τα ἐν Σινικῇ, ἰδρυθέντα τὰ πλεῖστα ἐν πα-
λαιστοῖς χρόνοις. Ἐπὶ τῶν χρόνων ἤδη τοῦ
Μάρκου Πόλου ὁ αὐτοκράτωρ περισυνῆγε καὶ
ἀνέτρεφεν ἐγκαταλειμμένα παιδιά. Ταῦτα δὲ
πάντα μαρτυροῦσιν ἀριδὴλως μεγάλῃν ἡθικὴν
ἀνάπτυξιν. Προσθεσίσθω δ' ὅτι ἐν τῇ Σινικῇ
ἐπίσης μέγας εἶνε καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ
προϊόντα τῆς διανοίας. Ἐν Σινικῇ συνεστάθη
ἐταιρία σκοποῦσα τὴν περισυλλογὴν παλαιῶν
χειρογράφων ἢ ἐντύπων χαρτίων, ὅπως δια-
σώσῃ ταῦτα ἀπὸ ρύπων. Οἱ τῆς ἐταιρίας ῥα-
κοσυλλέκται, οἱ περισυλλέγοντες τὰ τεμάχια
τῶν χαρτίων, ἔχουσι καλὰ θύλας, ἐφ' ὧν ἐπιγέ-
γραπται· «Σέβεσθε μεγάλως τὸν χάριτον, τὸν
ἔχοντα γράμματα». Τοιαύτη ὑπερβολὴ εὐ-
σπλαγχνίας πρὸς τὰ διανοητικὰ ἔργα, μοναδική
οὕσα εἶνε ἄμα λίαν συγκινητική.

Οἱ σινικοὶ νόμοι τόσῳ πολλὴν δεικνύουσι
μέριμναν ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης,
ὥστε τινὲς τούτων ἔχουσιν ἀποτελέσματα ὅ-
λως ἀντίθετα τῶν σκοπομένων. Τοιοῦτος εἶνε
ὁ νόμος ὁ θεωρῶν ὑπεύθυνον ἐπὶ τῷ θανάτῳ
ἀνθρώπου τὸν τελευταῖον ἰδόντα αὐτόν, οὗ ἔ-
νεκα οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι ἐμποδίζονται νὰ πα-
ράσχωσι συνδρομὴν εἰς θνήσκοντα ἢ πνιγόμενον.

[Ch. Letourneau].

Πλ.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ

τοῦ διασήμεου κολυμβητοῦ Webb.

Ἐκ Νέας Ὑόρκης τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλθη
ὁ θάνατος τοῦ πλοίαρχου Ματθαίου Webb,
τοῦ περιωνύμου κολυμβητοῦ, ὅστις τῷ 1875
διεφημίσθη ἐν Εὐρώπῃ ὡς διαπεράσας κολυμ-
βῶν τὸν πορθμὸν τῆς Μάγχης.

Ὁ ἀτρόμητος πλοίαρχος εὗρε τὸν θάνατον
θέλων νὰ ἐκτελέσῃ ἄλλον κολυμβητικὸν ἀγῶ-
να, πολὺ ὁμῶς ἐκείνου δεινότερον, τουτέστι νὰ
διαπεράσῃ κολυμβῶν τὸ φοβερὸν ρεῦμα ὑπὸ
τὸν καταρράκτην τοῦ Νιαγάρα. Τὸ ρεῦμα τοῦτο
ἔχει ταχύτητα 39 μιλίων καθ' ὥραν, τὸ δὲ
βάθος αὐτοῦ εἶνε 95 ποδῶν, φοβερώταται δὲ
εἶνε αἱ ἐν αὐτῷ σχηματιζόμεναι δίναι.

Αἱ ἐταιρίαι, ὧν οἱ σιδηροδρομοὶ διέρχονται
διὰ τοῦ Νιαγάρα, εἶχον ὀρίσει ἄθλον εἰς τὸν
πλοίαρχον 10,000 δολλάρια, μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ
ἀποζημιωθῶσι δαψιλῶς διὰ τῆς συρροῆς τῶν
θεατῶν, ἣν θὰ ἐπροκάλει ἀφυσικῶς τὸ κινδύ-

νώδες ἐπιχείρημα τοῦ πλοιάρχου. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένεον. Ἐκτακτοὶ ἀμαξοστοιχίαι ὠρίσθησαν ἐκ πάσης πόλεως καὶ χωρίου πρὸς μεταφορὰν ἐπιβατῶν, χιλιάδες δ' αὐτῶν ἐκάλυπτον τὰς ὁχθὰς τοῦ Νιαγάρᾳ τὴν 21 Ἰουλίου, ἡμέραν καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἀπόπειρα τῆς διαβάσεως, ἡ οὕτω τραγικῶς ἀπολήξασα. Ἰδοὺ δὲ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα.

Καθὰ εἶχε προαγγελθῇ, τὴν πρωίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, κατὰ τὴν τεταγμένην ὥραν, ὁ πλοίαρχος Webb ἐπήδησεν ἐκ τῆς λέμβου αὐτοῦ εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ καταρράκτου. Ὡς καὶ ὅτε διεκολύμβησε τὴν Μάγλην, ἔφερε μικρὸν μεταξίνον βρακίον. Ἐφ' ὅσον παρέμενεν εἰς τὴν ἀκτὴν, σιωπῇ στυγνὴ κατεῖχεν ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐβυθίσθη εἰς τὰ κύματα, ἐν ἱγῶ ἀπειρον, παταγῶδες διαστάραζε μέχρις οὐρανοῦ τὸν ἀέρα, ἐκπεμφθὲν ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων στομάτων.

Συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ ὁ πλοίαρχος ὤρμησε ταχέως πρὸς τὸ μέσον τοῦ ρεύματος, ὅπως ἀποφύγῃ τοὺς βράχους, κινδυνωδεστάτους ὄντας ἕνεκα τῆς στενότητος τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὸ μέρος τοῦτο. Καθ' ὅσον δὲ τὸ ρεῦμα παρέσυρε καὶ ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν, τὸ πλῆθος ἔτρεχεν ἐπὶ τῶν ὁχθῶν σιωπηλὸν ἀλλὰ ἀσθμαίνον καὶ ἰλιγγίῳ ἐκ τῆς ἐσχάτης ἀγωνίας.

Μετ' ὅλην τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ῥώμην ὁ πλοίαρχος ἐφαίνετο μὴ ἐντελῶς κύριος τῶν κινήσεων αὐτοῦ. Ἰσχυραὶ δύναι τοῦ ρεύματος κατ' ἐπανάληψιν ἐγένοντο αὐτοῦ κύριαι, καὶ συνέστρεφον κυλινδοῦσαι αὐτόν· ἐκεῖνος δὲ κατῴρθου νὰ ἐκφεύγῃ αὐτῶν καταδύων, ἀλλὰ μύλις ἀνεφάνετο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ νέοι πάλιν στρόβιλοι τὸν ἐλάμβανον καὶ τὸν κατέπινον εἰς τὰ βάθη τοῦ φοβεροῦ ρεύματος. Τέλος κατῴρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ πλατύτερον τοῦ ποταμοῦ μέρος· ἀλλ' ἐνταῦθα ἐνέπεσεν εἰς γιγάντειόν τινα στρόβιλον. Καίτοι δὲ κατέβαλεν ὑπεράνθρωπον ἀγῶνα ἵνα παρακάμψῃ αὐτόν, οὐχ ἥττον ἠρπάγη ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ὑπ' ἀοράτου χειρὸς, καὶ μετὰ ταχύτητος καταπληκτικῆς κατερροφήθη εἰς τὸ φρικαλέον βάραθρον. Δις ἡ τρίς ἐν τῇ περιδινήσει ἐκείνῃ οἱ ἔντρομοι θεαταὶ τὸν εἶδον ἀναφρηνέντα, παίγνιον τοῦ μυκωμένου ρεύματος, κατόπιν δὲ πάλιν ἄφαντον γενόμενον ἐν τῷ στρόβιλῳ, ἐν ᾧ κατεῖχεν αὐτὸν δύναμις τις ἀκατανίκητος.

Καὶ μετὰ ταῦτα τίποτε πλέον! Οὐδ' ἔχνος ἐφάνη που τοῦ ἀτυχοῦς πλοιάρχου. Περιδινούμενος εἰς τὰ ὑγρὰ ἐκεῖνα βάθη, πτώμα ἀδρανές, εὐρὼν τὸν θάνατον ἐξ ἀσφυξίας, ἔμεινε βορρὰ τοῦ ἀπηνόου τῶν ὑδάτων δαίμονος· μόνον δὲ μετὰ πολλὴν ὥραν θεαταὶ τινες ἐνόμισαν ὅτι τὸν ἐπανεῖδον διὰ τελευταίαν φορὰν, εἰς

μακρυνόν τι ρεῦμα, ἐπιπλέοντα εἰκῇ καὶ ὑπὸ τῆς ὀρμῆς τῶν κυμάτων ἐλαυνόμενον ὡς ναυάγιον ἐλσεινόν.

δ.—

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς τούτου ἀπεβίωσεν ἐν Κερκύρᾳ εἰς τῶν διαπρεπῶν ποιητῶν τῆς νέας Ἑλλάδος, ὁ Ἰούλιος Τυπάλδος. Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ποιητικῆς ἀξίας τοῦ Τυπάλδου ἱκανὸς λόγος γίνεται ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τοῦ Δελτίου. Ἰνα δὲ γνωρίσωμεν πληρέστερον τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἑστίας» τὸν ἐκλιπόντα ἐπιφανῆ λόγιον, δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐν ἑκ τῶν πολλῶν καὶ καλλίστων προϊόντων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ποιητικὸν κληροδότημα, ὅπερ κατέλειπεν ἡμῖν ἡ φιλόπατρις καὶ πλήρης ὕψλης ἐμπνεύσεως Μοῦσα τοῦ ποιητοῦ.

Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἰουλίου Τυπάλδου].

Παιδάκι ὁλόχαρο,
Ἀνθὸς Μαγιοῦ,
Ἐ τὴν ἄκρη κάθεται
Τοῦ ποταμοῦ.
Λουλούδι κόκκινον
Μέσα πετάει,
Γέρνει ἔς τὰ κύματα
Καὶ τὸ τηράει.

Καὶ με μίᾱς ἄστραψαν
Μέσ' τὰ νερά
Τὰ μοσχομύριστα
Χρυσὰ μαλλιὰ.
Φεύγουν τὰ κύματα
Φεγγοβολώντας,
Τ' ἄνθη παράμερα
Ἀπαρτῶντας.

Παῖδάκι.— «Ποτάμι ἀχάριστο
Ἐγείεις ὀχθιαίς
Ὅλο λουλούδια
Κι' ὅλο μυρτιαίς·
Κ' ἐσὺ τὸ κύμα σου
Ῥίχτεις ἀκόμα,
Ποτάμι ἀχάριστο,
Σὲ ξένο χῶμα.

»Εγὼ ἔς τῆς μάνας μου
Τὴν ἀγκαλίᾳ
Κλεισμένο στέχομαι
Ὅλο χαρά».

Καὶ τὸ λουλούδι,
Ποῦ ἔχει ἀπαργιάσει
Τὸ κύμα ἀντίπερα,
Κινεῖται νὰ πιάσῃ.

Ὅταν αἰφνίδια
Ἀπ' τὰ νερά
Γέροντας κάτασπρος
Βγαίνει με μίᾳ.
Τάσπρα του γένεια
Τ' ἀθῶο τηράζει
Ἀλλὰ τὸ βλέμμα του
Τ' ἀνατριχιάζει.